మనసు చెడలేదు

డాక్టర్ శంకరయ్యకి, మొదటిసారిగా కళ్ళు చమ్మగిల్లిన రాత్రి, వర్షంలో ఎన్నో ఏళ్ళు తడిసినరోజులు తిరిగినై. ఐనా ఆరోజు తడవటంలో మనస్సే తడిసింది. కాని తన తప్పేమిటి? తనే కారణమా? అన్నదే తేలక తికమకగా వున్న మనస్సులో బాధ సన్నగా తిరుగుతోంది. వర్షం ఇంకా కురుస్తోంది. తెల్లవారటం, పొద్దువాలం మబ్బుల్లోనే జరిగిపోయి చీకట్లు చుట్టూ కమ్ముతున్నాయి గదిలో దీపం వెలుగుతోంది. దూరంగా సముద్రం హోరు తగ్గినట్లు వినపడటం లేదు. కట కటాల ముందు వర్షపుధారలు వూచల్లా నిలుస్తున్నాయి. రోడ్డుమీద కార్లలైట్లు అప్పుడప్పుడు మసగ్గా మెరుస్తూ నీటిలో ఇంజను ఏడ్చినట్లు, వెళ్ళలేక వెళ్ళడం వినపడుతోంది.

ఆకాశం వున్నట్టుండి, మెరుపుల పందిరలా అన్ని ప్రక్కలా తోరణాల్లా కదులుతూ మెరిసిపోతోంది. ఏదో ఆకారము బాదంచెట్టు మొదట్లో కదిలి కటకటాల దగ్గరికి జరగటం చూసి వులిక్కిపడి, బయట దీపంవేస్తే వెలగకపోతే, కటకటాల దగ్గరగా వచ్చి చూశాడు. ఎలా వచ్చింది! అని ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్నాడు. సుభద్ర భయపడుతూ సన్నకంఠంతో కీచుగా అరిచినట్టు వేడుకుంది. "డాక్టర్ ! కాస్సేపు ఏమీ అనకండి; నేను ఎవర్నీ ఏమీ చెయ్యను." అంటూ వెక్కుతోంది. ప్రొద్దుట తను దగ్గరవుండగా వేసిన ఇనపగొలుసు కాలిని గుంజుతూ మెట్లపైన మెరుపులో కనపడింది. ఎల్లా తప్పించుకు వచ్చింది? అర్థంకావటం లేదు. మళ్ళీ ఆకాశం మెరుస్తోంది. మాసినబట్టలకి రక్తపుమరకలు పల్చగా కనబడుతున్నాయి. ఈసారి పెద్దగొంతుతో "ఎందుకు వచ్చావు?" అని అడిగాడు శంకరయ్య.

"మీ వెంకటేష్ రోజూ సీతాల్ని రాత్రిళ్ళు తీసుకుపోతాడుగా? అది నేను చూశానని

మీకు అబద్ధాలుచెప్పి, నన్ను కొట్టాడు. మీరూ కొట్టమన్నారుగా ! పోనీలెండి, మీరు వెళ్ళాక ఇనపగొలుసు తలకేసి కొట్టాడు చూడండి." అంటూ ఏడుస్తూ చెపుతోంది.

శంకరయ్యకి తలుపు తీసి లోపలికి రమ్మనాలని వుంది. గడియ తియ్యబోయాడు.

"వద్దు, తెరవ్వద్దు. తెరిస్తే పారిపోతా. ఈ మెరుపు లంటే ఎంతో భయం. వానంటే అసలు గిట్టేదిలేదు. ఇప్పుడు భయంపోయింది. ఇక్కడే బాగుంది. అమ్మకూడా వానవచ్చిన రోజే చచ్చిపోయింది.

కాస్సేపు సుభద్ర మాట్లాడలేకపోయింది. వర్షపునీటిలో కంటినీరు కలిసిపోయింది. మొహమ్మీదపడ్డ జుట్టుని చేత్తో వెనక్కి దువ్వినట్టు వేళ్ళతో సవరించుకుంటోంది.

"వర్షంలో తడిస్తే జబ్బుచేస్తుంది, లోపలికిరా." అన్నాడు శంకరయ్య.

తల అడ్డంగా వూపి, "పిచ్చివాళ్ళకి ఇంకేజబ్బూ చెయ్యదని పొద్దున్న మీ రనడం విన్నాగా ! పోనీండి కాని నిజంగా చెప్పండి, డాక్టరుగారూ!" అంటూ శంకరయ్య కళ్ళల్లోకి చూస్తూ, "నాకు నిజంగా పిచ్చేనంటారా!" అని అడిగింది సుభద్ర.

"మరి ఇల్లా వర్షంలో రావటం మంచివాళ్ళు చేస్తారా చెప్పు" అని శంకరయ్య మెల్లిగా అడిగాడు.

"మరి నేను ఏం చెయ్యను. వెంకటేష్‌కి నేను అంటే గిట్టదు. మరి మీ స్నేహితుడు నన్ను పిచ్చిదాన్నిగా వుంచమని మీకు అప్పగించె. మీరేమో మందు యివ్వరాయె. అది కాదు; మందు నాకు పనిచెయ్యదుకదా ఖర్మ! పోనీ డాక్టర్. పిచ్చివాళ్ళని ఎందుకు చంపెయ్యరు? ఈ బాధలు పడేకంటే అదే నయంగా! బోలెడు డబ్బు మిగుల్తుంది." అని గొణిగింది సుభద్ర.

"మరి రాజుని బాధపెడితే పడలేకేగా తీసుకొచ్చి ఇక్కడ పెట్టాడు. ఎంత మంచివాడో చూడండి; పాపం. రోజూ ఫోన్‌చేసి ఎలావుంది అని అడుగుతాడు. ఎంతో ఆతురత అతని కంఠంలో వినబడుతుంది," అని శంకరయ్య రాజుమీద సానుభూతితో అన్నాడు.

కొంచముసేపు మెరుపుల్లోకి చూసింది. ఉరిమినప్పుడు గుండెలు రుద్దుకుంటోంది. దీనంగా "డాక్టరుగారూ, నాకు తగ్గటం మీ స్నేహితుడికి యిష్టంలేదు. ఆరోజు కోపం వచ్చింది. ఇంకా మామూలు మనిషి కనక ఆపుకోలేక పోయాను, ఇప్పుడైతే వెంకటేష్ చంపుతాడు." అని కొంచెం సేపు మౌనంగా కూర్చుంది. మళ్ళీ మొదలుపెట్టింది మాటలు సుభద్ర: "డాక్టరుగారూ నిద్రవస్తోందా?"

"లేదులే, అంటూ గదిలో మరో లైటు వేశాడు శంకరయ్య.

"ఆ సీసాలోది ఏమిటండీ?"

"మనుష్యులకి ఏ అవయవంలో ఏది లోపిస్తే జబ్బు చేస్తుందీ తెల్సుకునేందుకు వాటిని భద్రపరుస్తాము," అంటూ ఆవలించాడు శంకరయ్య.

"నేను చచ్చిపోతే నా బుర్రనికూడా తీసుకోండి. పిచ్చి వున్నదీ లేనిదీ తెలుసుకోచ్చు. ఐతే పిచ్చి అందరికీ వుంటుందిటగా! బామ్మ అనేది. అందరిదీ తలోరకం పిచ్చి మా ఇంట్లో అని. మరి మీ రాజుక్కూడా పిచ్చి వుంది అంటారా," అని అడిగింది సుభద్ర.

"మరొకర్ని బాధపెట్టకుండా వుంటే ఏ పిచ్చి ఐనా భరిస్తారు. మరీకరవటం కొట్టడం భరించడం ఎల్లా," అని ఏదో ఆలోచిస్తూ అనేశాడు శంకరయ్య.

మొహం మోకాళ్ళల్లో దాచుకు ఎంతసేపో ఏడ్చింది సుభద్ర.

"పోనీ ఇంక ఎప్పుడూ అలాచెయ్యకండి. జరిగిపోయిన దానికి బాధపడుతున్నారంటే మీరు మామూలు మనిషి అవుతున్నారు," అని వోదార్చాడు శంకరయ్య.

"మీ స్నేహితుడు అలా చెప్పినందుకు బాధగా ఉంది డాక్టర్. నాకు అమ్మ చిన్నప్పుడే,

ఇలా వానవచ్చినరోజు చచ్చి పోయింది. మళ్ళీ వర్షాకాలం వచ్చేదాకా బామ్మే పెంచింది మమ్మల్ని. మరో ముసుర్లో పిన్నిని తీసుకువచ్చాడు నాన్న. పిన్ని ఎప్పుడూ నాకు పనులుచెప్పేది. చెయ్యకపోతే మొట్టేది మళ్ళీ వర్షాల్లో పిన్నికి కొడుకు పుట్టాడు. వేడినీళ్ళు కాయలేదని గరిటెపెట్టి తలమీద కొట్టింది. ఇల్లాగే ఎంతో రక్తం కారింది." తలతడుముకు ఏడ్చింది. మళ్ళీ చెప్పటం మొదలు పెట్టింది: "బామ్మని అత్తయ్య తీసుకువెళ్ళిన రోజుకూడా పెద్దపెద్ద వురుములతో వర్షం వచ్చింది. బామ్మతో వెడతానని ఏడ్చా, మా పిన్ని కోపంతో పెరట్లోకి గెంటి పెరటితలుపులు మూసింది. భయంతో గట్టిగా ఏడిస్తేనాన్న తలుపుతీసి లోపలికి పిల్చు కెళ్ళాడు. నాన్న చూడకుండా పిన్ని నా తలని గోడకేసి కొట్టింది. ఆ రోజు రక్తంతో జడ తడిసింది. పక్కింటి భూషణం బాబయ్యగారు మర్నాడు మందేశారు. పిన్ని నన్నెవరితో మాట్లాడనిచ్చేదికాదు. వంటచెయ్యటం నెమ్మదిగా నేర్చుకున్నా.

"పన్లు చేస్తున్నా కనక పిన్ని కొట్టేదికాదు. కాని భూషణం బాబయ్యగారి అమ్మాయి బంగారు గాజులు ఎరువు తెచ్చానని చేంతాడుతో కొట్టింది. పిన్ని బంధువులు ఎవరో ఆ వూరికి బదిలీఅయి వచ్చారుట. ఆ ఇంటి ముసలమ్మరోజూ వచ్చేది. పిన్నితో ఎప్పుడూ పెళ్ళిళ్ళ ముచ్చట్లే మాట్లాడేది. మళ్ళీ వర్షాలు రాకుండా నా పెళ్ళిచెయ్యమని పిన్న నాన్న గారికి రోజూ చెప్పేది. మీ స్నేహితుడు రాజా అని ఆ ముసలమ్మే చెప్పింది." వెక్కుతూ కొంచంసేపు మాట్లాడలేదు సుభద్ర.

"ఓ మాత్ర ఇస్తాను వేసుకుపడుకోరాదూ?" అని సీసా తెరిచాడు శంకరయ్య.

"పోనీ మాట్లాడనులెండి డాక్టర్ గారూ. ఈ రాత్రికి నిద్రపోను. నిద్రపోతే ఇంక లేవను. నాకుతెలుసుగా," అంటూ ఆకాశంలోకి చూస్తూ మూతి ముడుచుక్కూర్చుంది సుభద్ర.

గదిలో లైటు ఓపక్క మొహంమీద పడుతోంది సుభద్రకి. వుండి వుండి చేత్తో గుండెపైన రుద్దుకుంటోంది. సుభద్ర మొహంలోకి చూస్తూ "వెళ్ళి - తర్వాత చెప్పండి" అని అడిగాడు శంకరయ్య.

"మీ రాజాని తీసుకు తండ్రిగారు వచ్చారు. ఏమనుకున్నారో ఏమో, మళ్ళీవారం వచ్చి వప్పేసుకున్నారు. పెళ్ళి వేసంగిలోనే ఐనా ముహూర్తం రోజు పెద్దవాన, వురుములతో మొదలుపెట్టింది. మాపిన్ని నన్ను తిట్లతో దీవించింది. బామ్మచాటుగా కళ్ళు వత్తుకుంది. కొత్తగొలుసు, సూత్రపు తాడు మెరుస్తూంటే సందులో నిల్చుని చూసుకు మురిసేదాన్ని. "అంత మురుస్తున్నావు. నీ మొహాన ఎంత అప్పుచేసి పెట్టామో ఏమన్నా తెలుసా? మిగిలినవాళ్ళమాట ఆలోచిస్తేగా మీబాబు," అని నన్నూ నాన్ననీ ఆరోజునించే రోజూ తిట్టేది పిన్ని.

"శ్రావణమాసం వచ్చింది. దొడ్డినిండా పచ్చటి గడ్డి, గుబురుగా పెరిగిన నందివర్ధనం చెట్టుకు ఆకు కనపడకుండా పూస్తోంది. పెరటిలో పువ్వులు, వర్షపుచుక్కలు మొయ్యలేక వణుకుతూ వంగేవి. నల్లరేగడి కాళ్ళకు పట్టుకుంటే వదలదు. పువ్వులు కొయ్యాలని కోరికున్నా తులసికోట దగ్గరే నిల్చుని చూసేదాన్ని. రేకమందారచెట్టు ఎంత బాగుండేదో - నేనే వేశా - చెట్టంతా పువ్వులే?" ఎంతో వుత్సాహం సుభద్ర కళ్ళల్లో మెరిసింది. "ఎర్రటిపూలు ముదురాకుపచ్చ ఆకుల్లో దాక్కుని చూస్తున్నట్లుండేవి."

శంకరయ్య నిద్రపోదామని లేచివెళ్ళి మళ్ళా సిగరెట్లు తెచ్చుకొచ్చి కూర్చున్నాడు.

"బామ్మశ్రావణ మంగళవారం నోము పట్టిద్దామని చీకటితో లేపి హడావిడిపడుతోంది. మీ రాజా సిల్కులాల్చీ పైజామాతో బండీ దిగి, నన్ను పంపమని నాన్నకి చెప్పి, తల్లికి సుస్తీగా వుంది అని తొందరపెట్టి నన్ను తీసుకెళ్ళాడు.

"బామ్మకి నన్ను వంటరిగా పంపటం ఇష్టంలేదు. పిన్ని రానని చెప్పేసింది. చేసేదిలేక

నాన్న నన్ను బండి ఎక్కించాడు.

"బండి కాలవగట్టుమీద పోతోంది. పచ్చటి చెట్లు, ఎర్రటి పూలూ నవ్వుతున్నట్లు వున్నాయి. వంతెనదగ్గర బండి ఆగింది. బస్సుకోసం నిల్చోవాలి. బడ్డీకొట్టు వెంకన్నకి మా నాన్న తెల్సు: బల్ల తుడిచి కూర్చోమన్నాడు.

"గులకరాళ్ళబురదలో కాళ్లు పెట్టాలి. పసుపుకాళ్ళకి ఎర్రమట్టి పట్టుకుంది. కుచ్చెళ్లు పైకి పట్టుకున్నా 'అవే పల్లెటూరి అలవాట్లు, మానాలి' అని కసిరారు మీ రాజా.

"బస్సు దగ్గరికి, వాళ్ల పాలేర్లు వచ్చారు. ఇంటిదగ్గర అత్తగారు హడావిడి చేశారుట, డాక్టరు వచ్చి వెళ్ళాడని రాజాకి వాళ్ళ గుమాస్తా చెప్పాడు.

"వీధిగుమ్మంలో గుమ్మంపైన లాంతరు కొక్కానికి కట్టిపెట్టారు కీనీడని మంచంలో అత్తగారు పడుకుంది. ఏం చెయ్యాలో తెలవక గడపలో నిల్చున్నా వంటమనిషి లోపలికి పిల్చు కెళ్ళింది. రెండు రోజులు ఎవరూ మాట్లాడలేదు. అందరూ అదోలా చూశారు. మీ రాజామాత్రం ఆ నీళ్ళు పట్టుకురా, ఆ జావ తీసుకురా, అని అప్పుడప్పుడు చెప్పేవాడు. అత్తగారు నన్ను చూడగానే కళ్ళు మూసుకునేది.

"మీ రాజా పట్నం వచ్చేశాడు. వచ్చేరోజు నన్ను పిల్చి 'మా అమ్మ చెప్పినట్టు విని ఆవిడకి కావల్సిన వుపచారాలు చెయ్యాలి తెల్సిందా: అడపిల్లలులేరు కనక నువ్వు అంటే అమ్మకి ఇష్టం. అమ్మదగ్గరే వుండు. మీ నాన్నని చూడాలంటే ఆయనే వచ్చి వెడతాడులే' అని చెప్పి, తండ్రి పిలిస్తే వెళ్ళిపోయాడు.

"ఎందుకో ఆ ఇంట్లోకంటే, పిన్ని కొట్టినా, తిట్టినా మావాళ్ళ ఊళ్ళోనే బాగున్నట్టు తోచింది.

"ఎవరైనా అత్తగార్ని చూడ్డానికివస్తే. మా కోడల్ని చూశారా! అని చూపెట్టడం, పిల్ల లక్షణంగా వుంది అని కనక అన్నారో 'ఏం లక్షణమో! ఏమీ తెలియదు, వట్టి మొద్దు. మావాడు, మొన్న గోలపెట్టి వెళ్ళాడు. మామగారికి నచ్చిందిట; వప్పుకు ఊరుకున్నారు. నేను చూడలేదు సుమండీ! ముందునేను చూసివుంటే ఒప్పుకునేదాన్నే కాదు;' అంటూ, నా ఎదటే నన్నూ మా వాళ్ళనీ ఏకరువు పెట్టేది.

"మీ రాజా మాత్రం, తల్లిదగ్గర ఎందుకో గోలపెట్టడం? మీ రాజా మొదట నాకు వుత్తరంరాస్తే ఆ ఇంట్లో వాళ్ళు అంతా చదివారు. ఆ ఉత్తరం అంతా వాళ్ళ అమ్మగొడవే. ఆవిడ చాలా ఆనందించి మీ రాజాకి నేను తగనంటూ ఇంకా ఎక్కువలు చెప్పుకునేది.

"చలికాలం వచ్చింది. మీ రాజా మసగచీకట్లో బండి దిగాడు. వులెన్ సూట్‌తో లావుగా ఎత్తుగా కనబడుతున్నాడు. ఇంటినిండా లాంతర్లు వెలిగించారుకూడా. కళ్ళజోడు పెట్టుకున్న అమ్మాయి బేగ్ తిప్పుకుంటూ హాల్లోకి వచ్చింది. అత్తగారు పల్లు కుట్టుకుంటూ, 'ఎవరమ్మాయిరా' అని అడిగారు.

"వుయ్యాల బల్లమీద చెరో చివరా కూర్చుంటూ 'మనవూరు చూస్తానంటే తీసుకువచ్చా. స్నేహితుడు చెల్లెలు' అని చెప్పాడు.

"అప్పుడే నా మనస్సు చిన్నబోయింది. ఐనా నేను ఏమి అనుకుంటే ఎవరిక్కావాలి. ఆచలిలో వేడినీళ్ళు పెట్టించి ఆ అమ్మాయికి స్నానానికి ఏర్పాటు చెయ్యామని నాకు చెప్పాడు. ఆ ఇంట్లో ఎవరిక్కావాల్సినవి వాళ్ళకి అమర్చడం నేర్చుకున్నా.

"మర్నాడు ఆ అమ్మాయిని సాయంకాలం నీరెండలో వూరు చూపెట్టాలని తీసుకెళ్ళాడు. చాలా చీకటి పడ్డాక ఇల్లు చేరారు. మామగారు కోపంగా చూడటంతో మీ రాజా తల్లిదగ్గర తండ్రిపైన విసుక్కున్నాడు. అర్థంలేకుండా ఆయనెందుకు అలా కోపగించుకోవటం అంటే,

తల్లి పోనీలే అని సర్ది చెప్పింది. పిన్నికి పురిటిరోజులు అని నాన్న కబురుపెట్టాడు. అత్తగారు నన్ను పంపేందుకు ఇష్టపడలేదు. ఆరోజు కొత్త బట్టలు కట్టి మేడపైనగదిలోకి పంపారు అత్తగారు. మీ రాజా గదితలుపులు మూశాడు. ఓ మంచముపైన అ అమ్మాయి పుస్తకం చదువుతూ పడుకుంది.

"మీ రాజా వెళ్ళి బల్లదగ్గరగా కుర్చీ జరుపుక్కూర్చుని బైటికి చూస్తున్నాడు. మీ రాజా నాకు రెండో మంచం చూపెట్టి పడుకోమన్నాడు. దీపం తగ్గించి బల్లమీదే తలెట్టుకు పడుకున్నాడు. మంచము చివరగా ముడుచుకు పడుకున్నా. గది అంతా చీకటి. కొద్దివెల్తురు గోడపక్క నిల్చింది. దీపానికి అడ్డుపెట్టిన పుస్తకం నీడ గోడపైన పడుతోంది. రాజు కుర్చీలో లేడు. పక్కమంచం ఖాళీగా వుంది.

"గుండెలు కొట్టుకున్నాయి. కిటికీలోంచి బైటకిచూశా మీ రాజా ముందు లోపలికి వచ్చాడు. ఆవిడకి నేను వున్నా నన్ను గుర్తేలేనట్లు రాజా చేతిలో గ్లాస్ తీసుకు నీళ్ళు తాగి వళ్ళు విరుచుకుంటూ దుప్పట్లోకి జరిగి పడుకుంది.

"గోడవారగా కూర్చుని కొంగు కప్పుకున్నా. మీ రాజా మొదట కప్పుకు పడుకున్నా, మళ్ళీలేచి, 'చలిలో కింద కూర్చోవటం ఏమిటి! మంచముమీద చోటు వుందిగా!" అంటూ రెక్క పుచ్చుకు నామాట వినకుండా తీసుకెళ్ళాడు. రానని గింజుకున్నా వదల్లేదు. చివరగా పట్టీమీద ముడుచుకు పడుకున్నా.

"తన రగ్గుకప్పి, చెయ్యి గట్టిగాపట్టుకు రాజా హాయిగా నిద్రపోయాడు. నేను కదలకుండా చూస్తూ పడుకున్నా. తెల్లవారకుండా లేచి వరండాలోకి వచ్చా. మామగారు మెట్లు దిగటం చూసి నిల్చిపోయా. కింద గదిలో అత్తగారూ మామగారూ ఘర్షణపడటం బైటకి వినపడుతోంది.

"ఆరోజు రాజా నాకేసి కోపంగా చాలాసార్లు చూశాడు. కాని, నేను ఏం చేశానో అర్థంకాక తలవంచుకు తప్పుకు తిరిగాను.

"మీ రాజాకి ఆరోజు వుద్యోగంలో చేరమని ఉత్తరం వచ్చింది. ఆ హడావిడిలో నా గొడవ వదలేశాడు. సాయంత్రము బస్సుకి బయల్దేరాడు.

"ఆ అమ్మాయి తలకు మఫ్లర్ చుట్టుకు బేగ్ పుచ్చుకుముందే వీధిలోకి వెళ్ళి నిల్చుంది. అత్తగారు వుయ్యాలబల్ల దగ్గరే నిల్చుని చూస్తున్నారు. నన్నెవ్వరూ పిలవకపోయినా ఆవిడకి దూరంగా గోడవెనక నిల్చుని చూస్తున్నా. మీరాజా తల్లికి వెళ్తున్నట్టు చెప్పాడు. నాకేసి చూశాడనుకున్నా కాని నా వెనక నిల్చున్న వంటావిడ 'వెళ్ళిరా నాయనా' అంటూ ముందుకు వచ్చింది. నాకు చాలా దుఃఖం వచ్చింది. మళ్ళీ నాకేసి చూడనైనాలేదు. బండిలో చివరగా కూర్చుని చేతులు దులుపుకుంటున్నాడు. అతనితో బండీయెక్కి మళ్ళీ వక్కసారి ప్రయాణం చెయ్యాలని ఎన్నిసార్లో అనిపించేది. ఎన్నిసార్లో కలలో బండి యెక్కినట్లు వచ్చేది. కాని మధ్యలో మీ రాజా ఇంకో అమ్మాయి కనపడ్డంతో కల తేలిపోయేది.

"రాజా వెళ్ళాక తండ్రికి తప్ప మరెవ్వరికీ వుత్తరం వ్రాసేవాడు కాదు. అత్తగారికి మూలుగుడు ఎక్కువైంది రోజా మామగార్ని సాధింపులు మొదలు పెట్టింది. ఓ మంచి రోజు వస్తుంది అన్న ఆశతో రోజా ప్రొద్దున లేవగానే దేముడికి మొక్కుకునేదాన్ని. కాని దేముడికి దయేవుంటే అందరిదృష్టిలోనూ నేనే వుండేదాన్ని. మీ రాజా నన్నే అందరించేవాడుగా?" అడ్డువచ్చే దు:ఖాన్ని మింగుకుంటూ మళ్ళీ చెప్పటము మొదలెట్టింది. "మీ రాజా నామాట మాత్రం ఉత్తరంలో వ్రాయటములేదు. ఇంట్లో అందర్నీ అడిగినట్లు వుంటుంది. మామగారికి వచ్చిన వుత్తరాలు రహస్యంగా చదివేదాన్ని. వుత్తరము చివర నా కోసం నేనే వెతుక్కునేదాన్ని.

కాని దేముడికి జాలిలేదు. దేముడికి జాలేమిటి? నాకు పిచ్చే! అప్పుడే ఎక్కువుంటుంది. నాన్నవచ్చి చూసివెళ్ళాడు. ఆ సారి వచ్చినప్పుడు చాలా సుస్తీపడ్డాడట. తన పాతకోటులో, ఎరువు మనిషిలా కనపడ్డాడు. నన్నుచూసి కళ్ళు వత్తుకున్నాడు. 'అంత చిక్కిపోయావేమ్మా' అంటూ అర్భకంగా మాట్లాడ్డం చూసి, నేనూ దుఃఖపడ్డాను. జేబులోంచి మల్లెమొగ్గల పొట్లంతీసి చేతిలో పెట్టాడు." ఆ రాత్రిఅంతా నాన్నే కలలోకి వచ్చాడు. మర్నాడు అత్తగారు కోప్పడ్డారు 'రోజూ ఏడుస్తూకూర్చుంటే ఆ కళ్లు చూడలేకపోతున్నాం. వాడేమో రమ్మని రాయడాయె; మీరు తీసుకెళ్లి కొడుకుదగ్గర దింపిరండి' అంటూ మామగారిమీద విరుచుపడ్డారు.

"వర్షాకాలం సన్నజల్లులతో మొదలైంది. శ్రావణంలో బంధువుల ఇంట్లో పెళ్ళికి అత్తగారు మామగారు బయల్దేరారు. పెళ్ళికి తిరుపతి వెళ్ళాలి కనక నన్ను పట్నం తీసుకువచ్చి వదిలి వాళ్లు వెళ్ళాలన్న ఆలోచన చేసుకున్నారు. నన్ను ఓసారి మా నాన్నని చూసిరమ్మని ఊరికి పంపారు. ఈసారి పెరడుఅంతా పాడుబడ్డట్టు వుంది. మందార చెట్టు మొదట్లోకి నరికించింది పిన్ని. నందివర్ధనం చచ్చిపోయింది. దానిదీ నాదీ వకటే వయస్సు. ఇల్లు అంతా ఏదో దిగులుగా వున్నట్టు వుంది. నాన్న నేను వెళ్ళేసరికి చిరిగిన పంచ కట్టుక్కూర్చున్నాడు. నా చిన్నప్పుడు నాన్న పంచ ఎప్పుడూ మడతలా వుండేది. నాన్ననిచూసి ఏడ్చా, పిన్ని కసిరింది: ఏమివచ్చింది ఇప్పుడు. గుమ్మంలో అడుగు పెట్టగానే, ఆ ఏడుపేమిటి' అని. రెండురోజులు నాన్నదగ్గరే గడిపాను.

"నాన్న పిన్ని లేనప్పుడు చెప్పుకున్నాడు. 'నా సుఖం మీ అమ్మతోనే పోయింది. ఏదో కాలం జరగాలిగా' పిన్ని వచ్చింది - మరి మాట్లాడలేదు. ఆరోజు మధ్యాహ్నం మామగారు గుమాస్తాని పంపారు. నాన్న తెచ్చిన చీరచూసి పిన్ని రుసరుసలాడింది. 'ఇంతింత ఖరీదులు పెట్టి కొనేందుకు మన మేమన్నా జమీందార్లమా,' అంటూ విసుక్కుంటూనే మొహాన విసిరినట్టు పడేసింది. నాన్న నొచ్చుకున్నాడు. నేను నాన్నకి దణ్ణంపెట్టా, పిన్ని గదిలోకి వెళ్ళి తలుపు మూసుకుంది. సాయంత్రానికి ఇంటికి చేరాము. మా ప్రయాణం రోజు హడావిడి పెట్టి మామగారు తన బట్టలసంచి ఇంటిదగ్గర మర్చిపోయారు. నేనా రాత్రిఅంతా రైల్లో ప్రయాణంచెయ్యటం అదే మొదలు. మర్నాడు పొద్దుఎక్కాక ఇల్లు వెతుక్కుంటూ చేరాము. మీరాజా ఇంటిదగ్గరే వున్నాడు. వాళ్ళ అమ్మనీ నాన్ననీ సంతోషంగానే లోపలికి తీసుకెళ్ళాడు. నాకేసి చూడలేదు. మామగారే 'అమ్మాయిని తీసుకొచ్చాము' అని చెప్పారు.

"తల్లి కొంగుతో మొహం తుడుచుకుంటూ విశేషాలు అడుగుతున్నాడు. తండ్రి సంచి మర్చిపోవటం విని తన లుంగితెచ్చి ఇచ్చాడు. ఆ సాయంత్రం ఆ అమ్మాయి వచ్చింది మొహం చిట్లించి నాకేసి చూసింది. అత్తగారు వూరుకోక 'ఆ పిల్ల ఇక్కడే వుంటోందా ఏమిటి,' అని కొడుకుని అడిగారు.

"మాట తప్పిస్తూ, 'మనం ఈ పూటకూడా బైటికివెళ్ళి అవీ ఇవీ చూసి, హోటల్లో భోంచేసివద్దాము' అని తల్లిని మరపించాడు.

"తల్లీ తండ్రీ వున్న నాలుగురోజులూ ఆ అమ్మాయి మేడ మీద గదిలోనే వుంది. కిందకి రాలేదు. సంసారానికి ఏర్పాటుచేసి వాళ్ళు తిరుపతికి వెళ్ళిపోయారు. తెల్లవారి వంట సిద్ధంచేసిపెట్టి, వడ్డించిన పళ్లెం పైకి తీసుకెళ్ళాడు మీ రాజ: ఆ రాత్రికి ఇద్దరూ కలిసే వచ్చారు. పగలంతా వంటరిగా ఆ ఇంట్లో గడపటం చాలా భయమేసింది. "దీపం వెయ్యాలనికూడా తోచలేదా,' అని విసుక్కున్నాడు.

'సినిమాలో హీరోలా మీరు వచ్చి జాలిపడి, లైటువెయ్యాలనేమో, అంటూ ఆవిడ మెట్లు ఎక్కింది. రాజాఎందుకో మేడమెట్ల మొదట్లోనే నిల్చున్నాడు. నేను వంటగదిలోకి

తప్పుకున్నా. రాజా వంటగదిలోకి వచ్చాడు. నిన్ను తీసుకువస్తున్నట్టు నాన్న ఉత్తరము వ్రాయలేదేం, అని అడిగాడు. నేను మాట్లాడలేదు. 'జాలిపడి ఆదరించే మామగారు వుండగా ఇక్కడి కెందుకు ప్రయాణం కట్టించావు?' అని మళ్ళీ అడిగాడు. ఆ మాట మామయ్యనే అడక్కపోయారా అనాలనిపించింది. కాని, అనలేదు. గోడదగ్గరగా జరిగి వదిగి నిల్చున్నా. ఆవిడ వచ్చినట్లువుంది - 'ముసలాడు అసాధ్యుడే! చెప్పా చెయ్యకుండా దిగివిడిచి పోయాడు. ఏ యేడుపేనా వచ్చిందేమో, ఖర్మ,' అంటూ పగలబడి నవ్వింది. ఆనవ్వులో వురిమినంత భయమేసింది. 'మామయ్య ఎంత మంచివాడు. ఛా, ఎట్లాంటి మాటలు అంది,' అన్న బాధతో దుఃఖం ఆగలేదు. మీ రాజా ఆవిడని ఒక్కమాట అనలేదు. 'ఆ ఏడు పాకటి వచ్చు' అని నన్నే అసహ్యించుకున్నాడు. ఆడది ఏడిస్తే జాలిపడటం కథల్లోనే అనుకుంటా? అందులోనూ భార్యలు ఏడిస్తే భర్తలకి జాలి వుండదేమో. నాలాంటిది ఏడిస్తే మరీ కోపం రావచ్చు; అవునా? డాక్టర్!"అని సుభద్ర మాట్లాడటం ఆపింది.

"ఐతే నువ్వు ఈ వూరు వచ్చేదాకా మామూలుగానే వున్నావా? ఆ అమ్మాయి నీకు 'ఇది రెండోసారి,' అని చెప్పిందేమిటి? రాజాకి ఆ అమ్మాయి దూరపు చెల్లెలు కాదా?" అంటూ ఆత్రుతగా డాక్టర్ శంకరయ్య ప్రశ్నలు వేశాడు.

ఆకాశం ప్రళయతాండవం చేస్తోంది. మెరుపులు అనంతం వెలిగించిన కాగడాల్లాగా వెలిగిపోతున్నాయి. సుభద్ర ప్రళయంలో అంతమయ్యే సృష్టిలా కదిలిపోతోంది. మృత్యువు ముఖంచేరిన యోగిలా కడసారి నవ్వులా నవ్వింది. "లేదు డాక్టర్! నా కేమి వచ్చిందో నాకే తెలీదు. ఆ రాత్రి ఇద్దరూ భోజనం చెయ్యలేదు. ఆ రాత్రి నాకు భోజనం నిద్రా రెండూ లేవు. తెల్లవారి చాలా పొద్దుయెక్కి ఆవిడ దిగి వచ్చింది. గిన్నెలు చెంబులు అన్నీ దొర్లించింది. రాజా రావటం చూసి, పెరట్లోకి వెళ్ళి కూర్చుంది.

"మీ రాజా ఆవిడని చాలాసేపు బతిమాలాడు. నన్ను కాఫీ వేడిగా తీసుకురమ్మని కేకపెట్టాడు. నాకు ఇష్టంలేదు; ఐనా తీసుకెళ్ళా. ఆగ్లాసు నా మొహానికేసి కొట్టింది. కళ్ళల్లో పడి కళ్ళు మండాయి. ఆ వేడికి నా మొహం చాలాసేపు మండింది. ఆరోజు నేను వంట చెయ్యలేదు. ఇద్దరూ బయటకి వెళ్లి తిని వుంటారు. రాజా కాగితంలోకట్టిన పొట్లం వంటింటి కిటికీలో పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు. నేను లేచి ఏమిటో చూడలేదు. మళ్ళా రాజావచ్చి ఆ పొట్లం నా దగ్గర పెడుతున్నాడు. రావటమే ఆవిడ చాలాకోపంగా వచ్చింది. రాజాని గిల్లి, రక్కింది. నన్ను కాలితో తన్నింది. నా తల గోడకి తగిలింది. నా తలని పట్టుకు మళ్ళీ కొడుతోంది. నేను లేవబోయి ముందుకుపడ్డాను. ఆవిడ చేతిమీద పడివుంటా; నా పన్ను చేతిలో దిగిందట. నా పన్ను కదిలేదాకా కొట్టింది. మీరాజా 'ఏమిటా పిచ్చికోపం' అన్నాడు. 'ఎవరికో పిచ్చి తేలుస్తా' నంటూ ఇల్లు ఎగిరేలా అరిచి వెళ్ళిపోయింది.

"నా నోటినుంచి రక్తం కారుతోంది. మీ రాజా ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు. మొదట తల దిమ్ముగా వుంది. అర్థం కాలేదు : 'చాలా మంచిది. కోపం తగ్గాక చాలా బాధపడుతుంది పాపం' అని, ఆవిడమీద జాలిపడుతున్నాడు. నీళ్ళు తెచ్చి దగ్గరపెట్టాడు; అవే అమృతంలా తాగాను. మీ రాజా నన్ను అందలం ఎక్కించినంత మురిసిపోయాను. ఆ క్షణంలో అతను నా వాడేనన్న వెఱ్ఱికోరిక కలిగింది. కాని కలకంటే తొందరగా కరిగిపోయింది నా ఊహ. ఈ వెంకటేశుని వెంట బెట్టుకు వచ్చింది ఆవిడ. చేతిలో తాళ్ళు; కర్రలు పట్టుకు వచ్చాడు. రాజా అర్థం కానట్టే ఆవిడకేసి చూశాడు. 'అల్లా చూస్తావేం, కనపట్టంలా అంటూ ఒగరుస్తూ నాకేసి చూపెట్టింది. ఈ వెంకటేశు దూరంగా నిల్చుని భయపడుతూ తాడు విసిరాడు. నాకు అర్థంకాక రాజా కేసి చూశాను. కాని రాజా మొహం తిప్పుకు కిటికీ బైటకు చూస్తున్నాడు.

"వెంకటేశుని చూసి గట్టిగా ఏడ్చేశా. నా చేతులు కట్టి ఆ ఇంట్లోంచి ఈడ్చుకొచ్చి ఆ శీతాలు వున్న గదిలో పడేశాడు. ఆ రాత్రి నాన్నదగ్గరకి పారిపోవాలనిపించింది అత్తగారూ, మామగారూ నన్నెందుకు తీసుకొచ్చారని ఏడ్చాను. ఆపిచ్చివాళ్ళ అరుపులకి గుండెలపై రాయిపడ్డట్టయింది. నన్నెవరూ వచ్చి మళ్ళీ చూడలేదు. మీ రాజాకి నిజంగా గుండెలేదు. ఉంటే నేను ఏం చేశానని చూస్తూ ఊరుకున్నాడు? పోనీ ఆవిడనే ఏలుకోమను. కాని నన్నెందుకిక్కడ పెట్టడం?" అంటూ వాన హోరులా ఏడ్చింది. వెక్కుతూనే, "డాక్టర్! నాకు నయం అవుతే, మీకు వంటచేసి పెడతా. అంతేకాని, మీ రాజాదగ్గర డబ్బు తీసుకోకండి. లేకపోతే మా నాన్నని అడిగి, అప్పుతెచ్చి ఇవ్వమంటా. నాకు నిజంగా పిచ్చివుందా? చెప్పండి డాక్టర్! నిజంగా వక్కసారి చెప్పరూ? నాకు బుర్ర చెడినా గుండె చెడలేదు డాక్టర్! మీ రాజాకి బుర్రవుంది, ఏం లాభం? మనస్సు చెడింది.

"కాని, మీక్కూడా అతను మంచివాడు. అంతే డాక్టర్! నా కోసం ఏడ్చేవాళ్ళు ఎవరూ లేరులెండి. మా నాన్నని పిన్ని ఏడ్వనివ్వదు. కాని, ఆయన జీవుడు దుఃఖపడుతాడు. బీదవారి దుఃఖం ఎవర్నీ కదపలేదు లెండి. మా నాన్నే డబ్బున్నవాడైతే మీ రాజాకి ఇంత చొరవవుండేదా? ఏమో మరి! ఎవరు చెప్పగలరు?" వర్షం కొంచెం తగ్గుతూంది. ఉరుములూ, మెరుపులూ ఎక్కువయ్యాయి. "మిమ్మల్ని చాలా విసిగించాను డాక్టర్! ఎందుకో నాన్న దగ్గర కూర్చున్నట్టు వుంది, మీ ఎదటకూర్చుంటే. మా నాన్నని ఇంక చూడలేనుగా? అందుకే వెంకటేషుని తప్పించుకు ఇక్కడికి పారిపోయివచ్చాను. మీరు నిజంగా చాలా మంచివారు డాక్టర్! లేక పోతే ఎవరైనా పిచ్చిదాని కథ వింటారా!" మళ్ళీ పెద్ద వాన జల్లు వచ్చింది. పెద్దవెల్తురుతో, పిడుగుపడ్డ చప్పుడుకి చుట్టూ అదిరిపోయింది. పెద్ద అరుపుతో ప్రకృతిలో ఐక్యమైంది సుభద్ర. శంకరయ్య సుభద్రని కదిపి చూశాడు.

ఈలోకంలో, కష్టసుఖాలు విముక్తినిచ్చాయి సుభద్ర జీవుడికి. కాని వెంకటేషు వేసిన గొలుసు వూడలేదు. శంకరయ్య చెవులల్లో 'మనసు చెడలేదు డాక్టర్!' సుభద్ర అన్న మాట మారుమోగుతోంది...

తెల్లవారింది - సూర్యుడు చెరనుండి విముక్తిపొందిన మహాపురుషుడిలా నిర్మలంగా స్వచ్ఛమైన పరిసరాలని పలకరించినట్టు కాంతినీడలు కదులుతున్నాయి.

వెంకటేషు రాజానీ, ఆమెనీ వెంటపెట్టుకు ఆతృతగా, డాక్టర్ శంకరయ్య పెరట్లోకి అడుగుపెట్టాడు.

మెట్లపైన ఒరిగివున్న సుభద్ర ఆకారాన్ని చూసి స్థిమితపడ్డారు.

ఎఱ్ఱబడ్డ కళ్ళూ, చెరిగిపోయిన జుట్టూ, అలసినట్టుగా వున్న శంకరయ్య, బాదం చెట్టువెనక నిర్మలంగా మెరిసే సూర్యబింబాన్ని రెప్పవెయ్యకుండా చూస్తున్నాడు.

"రాత్రి అంతా వానలో తిరిగి, తిరిగి చచ్చాను డాక్టర్! పక్కగదిలో కొత్తపేషంట్‌ని కొరికి పారిపోయివచ్చిందట. ఈసారి జాగ్రత్తగా తాళం పెట్టాల్సిందే, లాభంలేదు" అని స్వగతంలా చెప్పుకుంటున్నాడు వెంకటేష్.

సుభద్ర వూహలోంచి తేరుకుని, వెంకటేష్‌కేసి వురిమిచూస్తూ, "ఆ గదిలో ఆవిడని వుంచు. నీక్కూడా ఓ గది చూపిస్తా. మీ ఇద్దరికీ ఒకసారే మొదలుపెడతా ట్రీట్‌మెంట్," అన్న శంకరయ్య కంఠమువిని వెంకటేష్ వణికి పొయ్యాడు.

"ఏమాత్రం ముట్టిందేమిటి?" మళ్ళీ శంకరయ్య ప్రశ్న.

వెంకటేష్ 'వట్టిది, వట్టి,' అని వణుకుతూ మాటల కోసం వెతుక్కుంటున్నాడు.

ఆవిడ "ఏమిటి ఇద్దంతా. మరో నాటకమా? లేవమను," అంటూ రాజాని ఆజ్ఞాపించింది.

రాజా సూటిగా చూసే డాక్టర్ కళ్ళలోకి చూడలేక ముడుచుకున్న సుభద్ర మొహంలోకి చూశాడు.

"సుభద్ర నాకు సమస్య కాకుండా వెళ్ళిపోయింది,' అన్న డాక్టర్ మాటలువిని రాజా మొహం జేవురించింది ఆవిడ మొహంలో ఆనందం తేటగా అద్దంలా మెరిసింది.

వెంకటేష్ కొయ్యబారి, గుడ్లు అప్పగించి డాక్టర్ కేసి చూస్తున్నాడు.

"మీ మనసులు, స్వార్థాలతో నిండి, మరుగు పడ్డాయి. డాక్టర్‌గా, మీరు విసిరిన వలలో చిక్కుకున్నా. ముత్యాల్లాంటి మనసుని, కొలిమిలో కాల్చినట్టు వెంకటేష్ చేతిలో ఆహుతి కావల్సిందే - కాని, ప్రకృతి ధైర్యంగా మారి, సుభద్రని తీసుకొనిచ్చింది. కోర్టులో న్యాయంలా, నీరసించిన సుభద్ర రుజువుచేసే ఓపికలేక ప్రకృతి హోరులో కలిసిపోయింది. డాక్టర్‌గా గడ్డకట్టిన నా మనస్సుపై జాలిముద్ర వేసి కదిపింది. చిగురు ఆకుల్లాంటి జీవి, చీకటిలాంటి నీ మనస్సు అంధకారాన్ని ఆరాధించటం చూసి, వాడిపోయింది. అంధకారం ప్రళయంలా విరుచుకుపడింది. దీపంలాంటి డబ్బునుచూసి, రోగిని మరిచాడు వెంకటేష్. బాధ్యతలు మరచిన నేను, వెంకటేష్‌కి నీడలా వూకట్టాను. మనస్సు చెడని సుభద్ర, మనస్సు చెడిన తన కథని చెప్పుకుంది," అని శంకరయ్య పూర్తి చేశాడు.

సుభద్రని తీసుకెళ్ళిన అంబ్యులెన్సు వెనక శంకరయ్య వెళ్ళాడు. సముద్రపుహోరు వేదఘోష పెట్టినట్లు వుంది.

సరుగుడు చెట్లు లయగా రోదిస్తున్నాయి. హాస్పటల్ కాంపౌండులోని చింతచెట్లు దూరంబంధుల్లా కదలకుండా నిల్చుని చూస్తున్నాయి.

రాజా మనస్సు పాపంలా వణికింది. దుఃఖం నదిలా పొంగి మనస్సుని కదిపింది. వినేందుకు సుభద్రకి బదులు శూన్యం మిగిలింది.

'వెంకటేష్ మనస్సుని' భయం కాలుస్తోంది. స్తిమితం తప్పింది. తనే శిక్షవేసుకున్నట్లు బైటకి రాడు.

ఆమెకి సుభద్ర దయ్యమైందన్న భయంతో రాజాకి దూరంగా వుండేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది.

డాక్టర్ శంకరయ్యకి పెరట్లో మెట్లమీద కూర్చుంటే మనస్సుకి నిర్మలంగా వుంటోంది. దయా దాక్షిణ్యాలు కలుగుతాయి. బాదంచెట్టుకేసి చూస్తూ రోజులో కొంత భాగం గడుపుతాడు.

వురుములు మెరుపులు ఉన్న రాత్రులు శంకరయ్య నిద్రపోడు. సుభద్ర నవ్వుని చూస్తాడు. నిట్టూర్పులే ఓదార్పుగా పంపినట్లు తృప్తిపడతాడు.